

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด¹

" Roles and Duties of Subdistrict Headmen and Village Headmen Affecting
Effectiveness of Prevention and Control the Epidemic of Covid-19 in Tambon Shakeaw
and Tambon Chanuman, Phanomphai District, Roi-Et Province"

นาวิณ สรรพวุธ²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตำบล สระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด (3) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและ ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ จำนวน 724 คน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในตำบลสระแก้วและตำบล ชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการให้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานและรายงานผลด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์จากค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า (1) ระดับบทบาทหน้าที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ระดับตำบล หมู่บ้าน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) ระดับประสิทธิผลการป้องกัน การแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 ระดับตำบล หมู่บ้านของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3) บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ อันดับแรกคือ บทบาท ผู้จัดการ และบทบาทนักปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ใน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่องบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดป้องกันการแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

² นักศึกษาปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ และบริหารธุรกิจคณะรัฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย รามคำแหง

ระดับมาก รองลงมาคือ บทบาทผู้นำ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้าน, การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ABSTRACT

The purpose of this research was (1) to study the level of the role and the duty of subdistrict headman and village headman in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province (2) to study the level of the effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province (3) to study the role and the duty of subdistrict headman and village headman that influential to the effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province.

This research is quantitative research used survey research. The simple used in study was 724 people consists subdistrict headmans, village headmans and populations in Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province by using questionnaires and analyzed data using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation test hypotheses and report result with inferential statistics by analysis the relationship by using Pearson's product moment correlation coefficient.

The result analysis revealed that (1) The level of role and duty of subdistrict headman and village headman in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province as a whole was found to have high average level. (2) The level of effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province as a whole was found to have high average level. (3) the role and the duty of subdistrict headman and village headman that influential to the effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tambon Shakeaw and Tambon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province namely first one is a manager role and a governing role of Department of Provincial Administration, Ministry of Interior was found to have high average level, next is leader role was found to have high average level and there was a positive correlation and moderate level with statistics significance of 0.01 which showed that the role and the duty of subdistrict headman and

village headman was influential to the effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19 Tumbon Shakeaw and Tumbon Chanuwan Phanomphai District Roi-Et Province.

Keywords: The role and the duty of subdistrict headman and village headman, The effectiveness in prevention and control the epidemic of Covid-19

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกเมษายน 2564 ที่ยังคงมี ความรุนแรง และมีแนวโน้มของผู้ที่ติดเชื้อยืนยันสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการแพร่ระบาดในระลอกเมษายน 2564 เป็นการแพร่ระบาดที่ค่อนข้างรวดเร็ว และเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอกเมษายน 2564 มีความรุนแรงมากกว่าที่เคยมีการแพร่ระบาดในระลอกที่ผ่านมา เช่น เชื้อในระลอกเมษายน 2564 สามารถอยู่ในร่างกายได้นานขึ้น, บุคคลที่มีสุขภาพแข็งแรงมีอาการปอดอักเสบซึ่งต่างจากระลอกที่ผ่านมาที่เชื้อจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง, มีการแสดงอาการที่รุนแรงเร็วขึ้น

ต่อมาพบการระบาดของสายพันธุ์เดลต้าในเดือนพฤษภาคม 2564 มาจากแคมป์คนงานหลักสี่ สำหรับสายพันธุ์เดลตานั้นจะแพร่กระจายได้รวดเร็วกว่าสายพันธุ์อังกฤษประมาณ 60 % อีกทั้งองค์การอนามัยโลก (WHO) ยังเปิดเผยว่าเชื้อไวรัสโควิด-19 สามารถลอยตัวอยู่ในอากาศ ทำให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่กระจายได้แม้ไม่ต้องสัมผัสผู้ป่วย หรืออยู่ใกล้ผู้ป่วยตลอดเวลา เนื่องจากเหตุการณ์การระบาดจากแคมป์คนงานหลักสี่ และด้วยความสามารถในการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วของโควิดสายพันธุ์เดลต้าจึงทำให้เป็นที่จับตามองและเป็นที่น่ากังวลในระดับสูง เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าในอีก 2-3 เดือนอาจมีแนวโน้มของยอดผู้ติดเชื้อสายพันธุ์นี้มากกว่าสายพันธุ์อังกฤษที่มีมากที่สุดของไทย ณ ขณะนี้

ขณะที่พบว่าในจำนวน 107 คลัสเตอร์การแพร่ระบาดของโควิด ที่ยังเฝ้าระวังในพื้นที่กรุงเทพฯ มีแคมป์ก่อสร้าง 39 แห่ง ยังคงระบาดต่อเนื่องมากกว่า 14 วัน ถึง 11 แห่ง โดยแยกเป็นมากกว่า 28 วัน ยังพบการระบาด 8 แห่ง ช่วง 14-27 วัน อีก 3 แห่ง (ข้อมูลของ ศบค. ณ 25 มิถุนายน 2564) อย่างไรก็ตามทันทีที่นายกรัฐมนตรีแถลงสั่งปิดแคมป์ก่อสร้าง โดยเริ่มมีผลในวันที่ 28 มิถุนายน 2564 ห้ามเคลื่อนย้าย พร้อมจ่ายเงินชดเชยและจัดหาอาหารให้แก่หลายฝ่ายกังวลว่าเมื่อแคมป์ปิด หุดงานนับเดือน แรงงานจะเดินทางกลับภูมิลำเนาต่างจังหวัด เช่น กรณีแคมป์ก่อสร้างหลักสี่ หรือแคมป์ก่อสร้างอื่น ๆ ที่เคยพบการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงแรก ศบค. ใช้มาตรการปิดแคมป์ พร้อมใช้มาตรการบับเบิลแอนด์ซีล แต่มีแรงงานจำนวนมากเดินทางกลับภูมิลำเนาในจังหวัดต่าง ๆ จนนำเชื้อโควิด สายพันธุ์เดลต้า หรือสายพันธุ์อินเดีย ไปแพร่ในหลายจังหวัด (สำนักข่าว PPTV HD 36, <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/150268>)

ต่อมาในวันที่ 12 กรกฎาคม 2564 ได้มีการยกระดับมาตรการคุมเข้มสถานการณ์โควิด-19 มาตรการการปฏิบัติในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ฉบับที่ 27) ดังนี้

1. จำกัดการเคลื่อนย้ายและการดำเนินกิจกรรมของบุคคลให้มากที่สุด (เฉพาะกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล)
 2. ห้ามเดินทางที่ไม่จำเป็น และห้ามออกนอกเคสสถาน ระหว่างเวลา 21.00 - 04.00 น. เว้นแต่มีความจำเป็น
 3. ควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดในกลุ่มแรงงานก่อสร้าง ตามข้อกำหนดของ ศบค.
 4. ให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการป้องกันส่วนบุคคล อย่างสูงสุด
 5. เริ่มดำเนินมาตรการ ข้อ 1-4 ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2564
 6. ให้หน่วยงานด้านความมั่นคง ตั้งจุดตรวจจุดสกัด ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2564 เวลา 06.00 น. เป็นต้นไป
- ซึ่งจากมาตรการล็อกดาวน์ดังกล่าวอาจมีประชาชนในจังหวัดพื้นที่สีแดง เดินทางออกไปต่างจังหวัดเพื่อกลับภูมิลำเนา ในช่วงวันที่ 10 - 12 กรกฎาคม 2564 ก่อนที่จะเริ่มการใช้มาตรการ

ตาราง จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด แยกเป็นรายวัน เดือนกรกฎาคม 2564 (ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด)

วันที่ 1 จำนวน 0 คน ยอดสะสม(ยกมา) 14 คน	วันที่ 2 จำนวน 0 คน ยอดสะสม 14 คน	วันที่ 3 จำนวน 4 คน ยอดสะสม 18 คน	วันที่ 4 จำนวน 0 คน ยอดสะสม 18 คน	วันที่ 5 จำนวน 3 คน ยอดสะสม 21 คน
วันที่ 6 จำนวน 4 คน ยอดสะสม 25 คน	วันที่ 7 จำนวน 1 คน ยอดสะสม 26 คน	วันที่ 8 จำนวน 0 คน ยอดสะสม 26 คน	วันที่ 9 จำนวน 9 คน ยอดสะสม 35 คน	วันที่ 10 จำนวน 2 คน ยอดสะสม 37 คน
วันที่ 11 จำนวน 0 คน ยอดสะสม 37 คน	วันที่ 12 จำนวน 1 คน ยอดสะสม 38 คน	วันที่ 13 จำนวน 4 คน ยอดสะสม 42 คน	วันที่ 14 จำนวน 4 คน ยอดสะสม 46 คน	วันที่ 15 จำนวน 6 คน ยอดสะสม 52 คน
วันที่ 16 จำนวน 0 คน ยอดสะสม 52 คน	วันที่ 17 จำนวน 18 คน ยอดสะสม 70 คน	วันที่ 18 จำนวน 7คน ยอดสะสม 77 คน	วันที่ 19 จำนวน 8 คน ยอดสะสม 85 คน	วันที่ 20 จำนวน 14 คน ยอดสะสม 99 คน
วันที่ 21 จำนวน 13 คน ยอดสะสม 112 คน	วันที่ 22 จำนวน 14 คน ยอดสะสม 126 คน	วันที่ 23 จำนวน 8 คน ยอดสะสม 134 คน	วันที่ 24 จำนวน 15 คน ยอดสะสม 149 คน	วันที่ 25 จำนวน 17 คน ยอดสะสม 166 คน

ตาราง จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด แยกเป็นรายวัน เดือนกรกฎาคม 2564 (ต่อ)

วันที่ 26 จำนวน 2 คน ยอดสะสม 168 คน	วันที่ 27 จำนวน 11 คน ยอดสะสม 179 คน	วันที่ 28 จำนวน 9 คน ยอดสะสม 188 คน	วันที่ 29 จำนวน 36 คน ยอดสะสม 224 คน	วันที่ 30 จำนวน 8 คน ยอดสะสม 232 คน
วันที่ 31 จำนวน 26 คน ยอดสะสม 258 คน				

ตาราง จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด แยกเป็นรายเดือน (ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด)

เมษายน 64	พฤษภาคม 64	มิถุนายน 64	กรกฎาคม 64	สิงหาคม 64 ณ 22 สค. 64
7 คน	6 คน	1 คน	244 คน	338 คน

จะเห็นได้ว่าการระบาดในวงจแรกจะอยู่ในสถานบันเทิง แคมป์ก่อสร้าง และจะอยู่ในตัวเมืองใหญ่ แต่หลังจากมีการยกระดับมาตรการคุมเข้มสถานการณ์โควิด-19 มาตรการการปฏิบัติในพื้นที่ควบคุมสูงสุด และเข้มงวด ได้มีการเดินทางกลับภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมากขึ้น ส่งผลให้มีการแพร่กระจายเชื้อออกนอกตัวเมืองใหญ่ไปยังตัวเมืองต่างจังหวัดในวงจระต่อ ๆ ไป และจากต่างจังหวัดในตัวเมือง ก็จะเริ่มออกสู่อำเภอ และตำบล และจะลงสู่หมู่บ้าน สังเกตได้จากตารางแสดงจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งที่แยกเป็นรายเดือน และรายวัน ที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นหลังจากที่มีการยกระดับมาตรการอย่างเห็นได้ชัดเจน

ดังนั้นเมื่อมีการเดินทางกลับภูมิลำเนาในต่างจังหวัดเพิ่มมากขึ้น แต่ละจังหวัดจึงจำเป็นต้องมีมาตรการรองรับผู้ที่เดินทางกลับภูมิลำเนา เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในพื้นที่ ซึ่งกลไกสำคัญในการตรวจสอบและคัดกรองผู้เดินทางกลับภูมิลำเนา คือ กลไกระดับหมู่บ้านซึ่งสามารถทราบความเคลื่อนไหวภายในหมู่บ้านได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ที่เดินทางเข้าหมู่บ้านเข้าสู่มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของแต่ละพื้นที่ ซึ่ง ผู้ที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบและคัดกรองผู้เดินทางเข้ามาในหมู่บ้านนั้นก็คื กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้บูรณาการพื้นที่ในการจัดการควบคุมดูแลผู้เดินทางเข้ามาในหมู่บ้านให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

คำถามการวิจัย

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

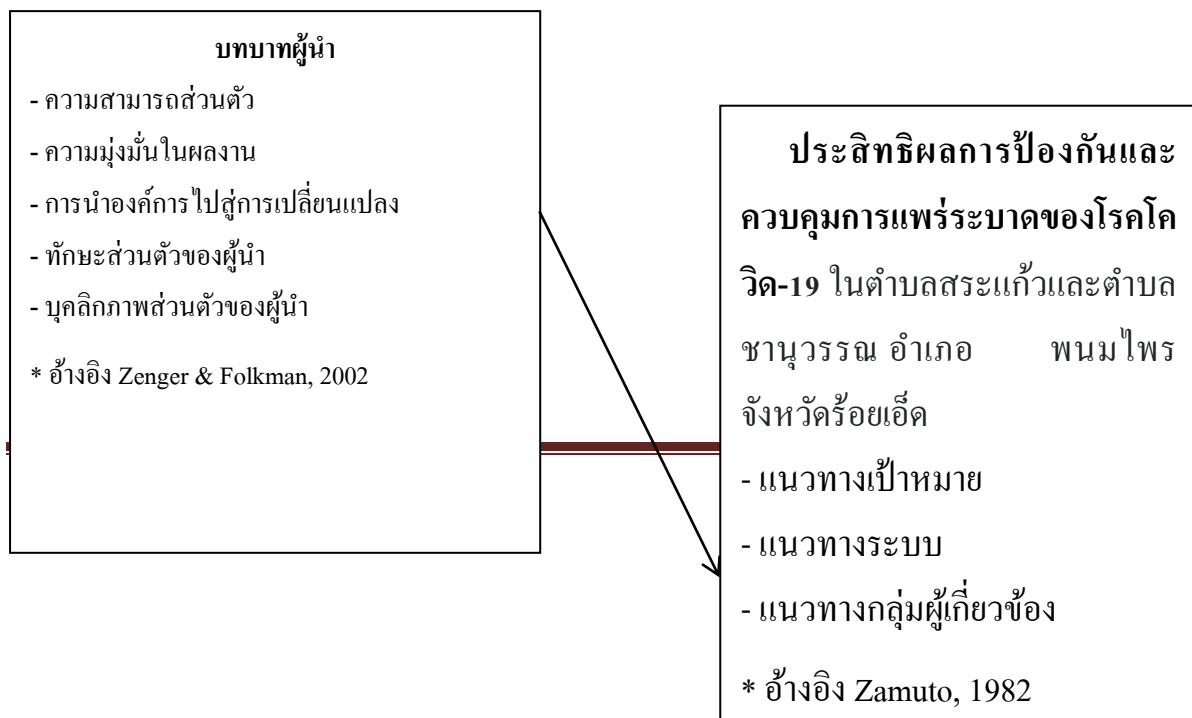
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

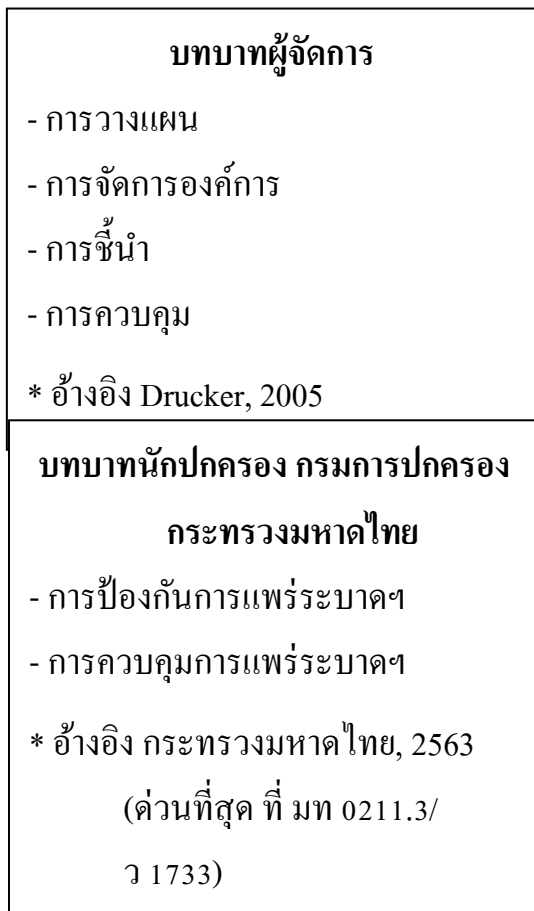
1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทและบทบาทหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย

1. ศึกษากระบวนการแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

2. ศึกษาข้อมูลเอกสาร จากการสืบค้นเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงบริบทของเนื้อหา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเชื่อถือได้สำหรับสร้างเครื่องมือในการวิจัยหรือแบบสอบถาม และนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

3. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการทำวิจัยโดยใช้แบบสอบถามกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 724 คน เพื่อศึกษาบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

4. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิจัย เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประสิทธิผลต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยตำบลชานูวรรณมีประชากร จำนวน 3,864 คน และตำบลสระแก้วมีประชากร จำนวน 3,717 คน ซึ่งประชากรที่จะใช้ในการวิจัยมีจำนวนมากผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง

แบบสะดวก (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของประชากรที่จะใช้ในการวิจัยด้วยวิธีของ ยามาเน่ (Yamane, 1973, P25) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ระดับ 0.05 ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = จำนวนของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

N = จำนวนรวมของประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดที่ระดับ 0.05

โดยแทนค่าสูตรดังนี้

ตำบลชานูวรรณ $n = \frac{3,864}{1+3,864(0.05)^2}$
 $n = 363$ คน

ตำบลสระแก้ว $n = \frac{3,717}{1+3,717(0.05)^2}$
 $n = 361$ คน

จากการคำนวณจำนวนของประชากรแต่ละตำบลได้จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตำบลชานูวรรณ จำนวน 363 คน และตำบลสระแก้ว จำนวน 361 คน สามารถแยกสัดส่วนแต่ละหมู่บ้านได้จำนวนตามสูตรและตามตารางดังต่อไปนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างรายหมู่บ้าน} = \frac{\text{ประชากรทั้งหมด} \times \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งตำบล}}{\text{ประชากรทั้งตำบล}}$$

ตาราง จำนวนกลุ่มตัวอย่างตำบลชานูวรรณ

ตำบลชานูวรรณ	ประชากรทั้งหมด (คน)	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (คน)
หมู่ 1 บ้านชานูวรรณ	490	46
หมู่ 2 บ้านหนองหิน	660	62
หมู่ 3 บ้านหนองเรือ	427	40
หมู่ 4 บ้านศาลา	444	42
หมู่ 5 บ้านพนัส	753	71
หมู่ 6 บ้านพนัส	438	41

หมู่ 7 บ้านดงสว่าง	652	61
รวม	3,864	363
หมู่ 6 บ้านพนัส	438	41
หมู่ 7 บ้านดงสว่าง	652	61
รวม	3,864	363

ตาราง จำนวนกลุ่มตัวอย่างตำบลสระแก้ว

ตำบลสระแก้ว	ประชากรทั้งหมด (คน)	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (คน)
หมู่ 1 บ้านเจริญศิลป์	365	35
หมู่ 2 บ้านสระแก้ว	377	37
หมู่ 3 บ้านสระแก้ว	514	50
หมู่ 4 บ้านสระแก้ว	485	47
หมู่ 5 บ้านสระแก้ว	348	34
หมู่ 6 บ้านโนนทราย	282	27
หมู่ 7 บ้านสระทอง	480	47
หมู่ 8 บ้านโพธิ์ศรี	396	38
หมู่ 9 บ้านสระแก้วน้อยพัฒนา	470	46
รวม	3,717	361

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกแบบเจาะจงในตำบลข้างเคียงตำบลละ 30 คน จำนวน 2 ตำบล รวมจำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิด (Close end Question) ซึ่งมีลักษณะเป็น Checklist ที่ให้เลือกตอบ เพื่อใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ และประสบการณ์ทำงาน โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของปรมะ สตะเวทนิ (2538: 112–118) ซึ่งได้จำแนกลักษณะประชากรศาสตร์เป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับรายได้และอายุงาน เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้นำ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ โดยข้อความแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า (Likert Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ด้านความสามารถส่วนตัว	จำนวน 2 ข้อ
ด้านความมุ่งมั่นผลลัพธ์	จำนวน 2 ข้อ
ด้านการนำองค์การไปสู่การเปลี่ยนแปลง	จำนวน 2 ข้อ
ด้านทักษะส่วนตัวของผู้นำ	จำนวน 2 ข้อ
ด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้นำ	จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้จัดการ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ โดยข้อความแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า (Likert Scale) ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ด้านการวางแผน	จำนวน 3 ข้อ
ด้านการจัดการองค์การ	จำนวน 2 ข้อ
ด้านการชี้แนะ	จำนวน 2 ข้อ
ด้านการควบคุม	จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทนักปกครอง กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ โดยข้อความแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า (Likert Scale) ประกอบด้วย 2 ด้าน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ด้านการป้องกันการแพร่ระบาดฯ	จำนวน 5 ข้อ
ด้านการควบคุมการแพร่ระบาดฯ	จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ โดยข้อความแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า (Likert Scale) ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ด้านแนวทางเป้าหมาย	จำนวน 4 ข้อ
ด้านแนวทางระบบ	จำนวน 3 ข้อ
ด้านแนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	จำนวน 3 ข้อ

โดยข้อความคำถามที่ใช้ในการวิจัย ที่ใช้คำถามเป็นระดับความคิดเห็นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนน การตอบแบบสอบถามเป็นรายข้อ ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปรผล แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ คือ ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ค่าคะแนนสูงสุด ลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำไปหารด้วยระดับที่ต้องการ

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	แปลความว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แปลความว่า	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แปลความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แปลความว่า	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แปลความว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทหาความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจาก การตรวจสอบเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิด ความถูกต้องในเชิงของเนื้อหา (content validity) ก่อนนำไปทดลองใช้

2. ทหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (try-out) กับบุคคลที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ราย โดยมีข้อคำถามในแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบที่มีต่อคำถาม ลำดับของคำถาม ความถูกต้องของคำถาม แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องก่อนออกเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha, อ้างถึงบุญเรียง, 2543, หน้า 58-60) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 0.7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท โดยผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลสระแก้วและตำบล ชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 58 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปจากเอกสารรายงาน ตลอดจนรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และจากวารสารของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative Analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กับ ประสิทธิภาพการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้สมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ซึ่งปกติมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีดังนี้

1. ค่า r เป็นบวกและเข้าใกล้ 1 หมายถึงตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้นและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งก็จะเพิ่มขึ้นหรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะลดลงเช่นกัน

2. ค่า r เป็นลบและเข้าใกล้ -1 หมายถึงตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้นแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งจะลดลงหรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลงอีกตัวแปรหนึ่งจะเพิ่มขึ้น

3. ค่า r มีค่าใกล้ 0 หมายถึงตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

4. ถ้า r มีค่าเท่ากับ 0 หมายถึงตัวแปร X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

0.81 - 1.00	ระดับความสัมพันธ์สูงมาก
0.61 - 0.80	ระดับความสัมพันธ์สูง
0.41 - 0.60	ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
0.21 - 0.40	ระดับความสัมพันธ์ต่ำ
0.00 - 0.20	ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้จำนวน 724 คน

สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มากที่สุด จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด จำนวน 488 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุด จำนวน 428 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,000-10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนในพื้นที่ มากที่สุด จำนวน 708 คน คิดเป็นร้อยละ 97.8 ประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่าง 724 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.693 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.241 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก บทบาทผู้จัดการ และบทบาทนักปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 รองลงมาคือ บทบาทผู้นำ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของกลุ่มตัวอย่าง 724 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.349 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก ด้านแนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ย อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.743 รองลงมาคือ ด้านแนวทางระบบ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และด้านแนวทางเป้าหมาย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ 1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับมาก

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้ง 3 ด้าน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.693 และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.241

ดังนั้นจึง ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) แสดงว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้จัดการ และบทบาทนักปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 รองลงมาคือ บทบาทผู้นำ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับ

จากสมมติฐานที่ 2 ประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.349

ดังนั้นจึง ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) แสดงว่า ประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.743 รองลงมาคือ ด้านแนวทางระบบ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และด้านแนวทางเป้าหมาย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับ

จากสมมติฐานที่ 3 บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในระดับมาก

จากการทดสอบสมมติฐานหลัก พบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประสิทธิผลประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = .508, sig. = .000$)

จากการทดสอบสมมติฐานย่อย พบว่า บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในบทบาทผู้นำกับประสิทธิผล การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .378, sig. = .000$)

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในบทบาทผู้จัดการ กับประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มี

ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .376, sig. = .000$)

บทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในบทบาทผู้ปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กับ ประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .380, sig. = .000$)

บทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านแนวทางเป้าหมายของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .375, sig. = .000$)

บทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านแนวทางระบบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = .425, sig. = .000$)

บทบาทหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านแนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = .415, sig. = .000$)

ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) แสดงว่า บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตำบลสระแก้วและตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ในบทบาทผู้นำ

- ด้านความสามารถส่วนตัว เป็นด้านที่เกี่ยวกับความรู้ในอำนาจและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง และความสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องได้อย่างทันต่อสถานการณ์ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 โดยในบางโอกาสหน่วยงานทางสาธารณสุขจำเป็นต้องให้คำแนะนำเกี่ยวอำนาจและหน้าที่ที่นอกเหนือไปจากอำนาจ หน้าที่หลักของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการปกครอง

ห้องที่ เนื่องจากในบางอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง เป็นสิ่งใหม่ที่กำลัง ผู้ใหญ่บ้านยังไม่เคยปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **ด้านความมุ่งเน้นผลลัพธ์** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการสนับสนุนให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการให้คำแนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหากับผู้ปฏิบัติงานอื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ซึ่งการปฏิบัติงานที่จะบรรลุผลลัพธ์ได้จะต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่าย โดยในบางภารกิจกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาจเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักหรืออาจเป็นผู้สนับสนุน การปฏิบัติงาน โดยในกรณีนี้การบรรลุผลลัพธ์คือการที่ในพื้นที่สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในส่วนสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานสาธารณสุขและได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับร้องขออย่างเต็มกำลัง ทำให้มีความเสี่ยงที่จะรับเชื้อโรคโควิด-19 ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรมีรางวัลตอบแทนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลลัพธ์การปฏิบัติที่ดี ไม่ว่าจะในรูปแบบของค่าตอบแทนหรือสิทธิด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

- **ด้านการนำองค์การไปสู่การเปลี่ยนแปลง** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดการปฏิบัติงานที่มีการพัฒนาให้ดีขึ้นจากหลาย ๆ ภาคส่วนมาแปลงสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน และการสร้างความกระตือรือร้นของผู้ร่วมปฏิบัติงานให้เกิดความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติงานให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ในกรณีนี้ได้มีการบูรณาการหลายภาคส่วน เพื่อระดมแนวคิดหาแนวทางในการปฏิบัติ เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังมีความเชี่ยวชาญหรือยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุม การแพร่ระบาด หน่วยต้นสังกัดจำเป็นต้องส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่เป็นประจำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติ

- **ด้านทักษะส่วนตัวของผู้นำ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการสื่อสารข้อมูลแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้รับทราบและเข้าใจไปในแนวทางเดียวกันทุกคน และการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ ฝึกหัดและพัฒนาความสามารถให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.715 โดยในด้านนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้มีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำในการสร้างการรับรู้ในหมู่บ้านอยู่แล้ว แต่อาจจะต้องมีการแจ้งข้อมูลที่ถูกต้องแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้เกิดการสื่อสาร กระตุ้นสร้างแรงจูงใจการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

- **ด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้นำ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ให้เกียรติผู้ร่วมปฏิบัติงาน และการให้ความร่วมมือและปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติงานที่ส่วนรวมให้ความเห็นชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 จากการศึกษาพบว่าบางกรณีที่เป็นส่วนน้อย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาจไม่ให้การยอมรับแนวความคิดเห็นที่ผู้ร่วมปฏิบัติงานเสนอ เนื่องจากยังยึดติดกับแนวความคิด

เดิมอยู่ หน่วยงานต้นสังกัดอาจต้องส่งเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนผู้บังคับบัญชาเข้าร่วมหารือหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและสอดคล้องกับบริบทหมู่บ้าน

1.2 ในบทบาทผู้จัดการ

- **ด้านการวางแผน** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน และการมีแผนการปฏิบัติครอบคลุมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.663 ในกรณีนี้การป้องกันและควบคุมแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้มีการหารือร่วมกันจากหลายหน่วยงานในพื้นที่ในรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการตำบล จึงได้มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติและกำหนดหน้าที่ รวมถึงแผนการปฏิบัติ ซึ่งมีหลายภาคส่วนที่เสนอแนวคิด วิธีการ และพิจารณาตัดสินใจลงความเห็นร่วมกัน ในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ร่วมจัดทำแผน รวมถึงเสนอแนวทางปฏิบัติ ซึ่งข้อเท็จจริงพบว่ามีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางคนยังขาดองค์ความรู้ในการกำหนดแผนระยะยาว ยังมีการปฏิบัติแบบเฉพาะเหตุการณ์อยู่ หน่วยงานต้นสังกัดจึงจำเป็นต้องเข้าให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่คนที่ยังขาดองค์ความรู้ หรืออาจมอบหมายให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความเข้าใจการวางแผนในระยะยาวคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

- **ด้านการจัดการองค์การ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการปรับปรุงผู้ร่วมปฏิบัติงานให้เกิดความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ และการแบ่งมอบหมายหน้าที่ให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.695 ในกรณีนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้มีการแบ่งมอบหมายผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ แต่เนื่องจากจำนวนคนที่จะปฏิบัติงานมีอย่างจำกัด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเหนื่อยล้าสะสม ฉะนั้น อาจนำกลไกของคณะกรรมการหมู่บ้านมาเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติให้ มากขึ้น เพื่อปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมในการปฏิบัติงานและมีความชัดเจนในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

- **ด้านการชี้แนะ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจและชักนำผู้ร่วมปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และการชี้แนะทางให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้เห็นมโนภาพในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.715 ในด้านนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้มีการชี้แจงแนวทางปฏิบัติแต่ละขั้นตอนและมีการแจ้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้ทราบอยู่เป็นประจำจนสามารถจดจำวิธีการแนวทางการปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี แต่ทั้งนี้อาจเพิ่มเติมการชี้แจงให้มองถึงภาพรวมว่าหากไม่สามารถป้องกันหรือควบคุมการแพร่ระบาดได้จะเกิดความเสียหายและจะต้องปฏิบัติงานหนักเพิ่มขึ้นอีกเพียงใด ฉะนั้น ควรที่จะทบทวนกำลังความสามารถในการปฏิบัติงานในขณะที่สถานการณ์ยังพอที่จะควบคุมได้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

- **ด้านการควบคุม** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนหรือแนวทางการปฏิบัติงาน การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ณ ช่วงเวลาที่เปรียบเทียบ และการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนแผนหรือแนวทางการปฏิบัติงานตามข้อมูลที่มีการประเมินและเปรียบเทียบเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ในด้านนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้มีการรวบรวมเก็บข้อมูลทำการเปรียบเทียบ และ

ปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมตามสถานการณ์แต่ทั้งนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น จะต้องเพิ่มการติดตามข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ

1.3 ในบทบาทผู้ปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

- **ด้านการป้องกันการแพร่ระบาดฯ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับมาตรการ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การควบคุมและกวดขันประชาชนในหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด การให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรังในหมู่บ้านให้หลีกเลี่ยง การพบปะและสัมผัสบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง การแจ้งประชาชนในหมู่บ้านที่มีญาติกำลังจะเดินทางมาจากพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด ให้แจ้งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านก่อนล่วงหน้าที่ยุติจะเดินทางมาถึงหมู่บ้าน การแจ้งข้อมูลการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในหมู่บ้านในการเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ในด้านนี้อาจเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนในพื้นที่ทั้งด้านการป้องกันตนเองและการรับวัคซีน เนื่องจากยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลอยู่เป็นอย่างมาก

- **ด้านการควบคุมการแพร่ระบาดฯ** เป็นด้านที่เกี่ยวกับการค้นหาและคัดกรองคนในหมู่บ้านที่เป็นบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่พักอาศัยในหมู่บ้าน การจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในหมู่บ้านเพื่อติดตามเฝ้าระวังสังเกตอาการเป็นระยะเวลา 14 วัน การแยกผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด หรือผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19 ให้อยู่ในสถานที่เฉพาะเมื่อเดินทางเข้าหมู่บ้านเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดและรอหน่วยงานสาธารณสุขมารับตัวไปเข้าสู่กระบวนการรักษา การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการทำความสะอาดฆ่าเชื้อในพื้นที่บริเวณที่ผู้ติดเชื้อโควิด-19 เข้าไปทำกิจกรรม การติดตามเฝ้าระวังสังเกตอาการผู้ติดเชื้อโควิด-19 หลังจากรับการรักษาจนหายป่วยอีก 14 วันโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ในด้านนี้อาจต้องมีการติดตามเฝ้าระวังสังเกตอาการของบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในหมู่บ้าน เนื่องจากกลุ่มเสี่ยงบางคนไม่ยอมปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลสระแก้ว และตำบลชานวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งแต่ละพื้นที่ตำบลมีความแตกต่างในการดำรงชีวิตประจำวัน ระดับการศึกษา อาชีพและสถานที่การทำงาน ทำให้ทราบข้อมูลได้เฉพาะที่ศึกษาเท่านั้น

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ในกรณีการศึกษาประสิทธิภาพการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ควรศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับอุปสรรคในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อถอดบทเรียนนำมาประยุกต์ใช้ในกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.1 ในการศึกษาคั้งต่อไปอาจกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างขึ้นเป็นระดับอำเภอ เพื่อทราบข้อมูลในขอบเขตที่กว้างขึ้น

3.2 อาจปรับแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะมีการกำหนดตัวแปรที่แตกต่างออกไป ทำให้ทราบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.3 อาจปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์หรือแนวทางอื่นที่ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. (2549). ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

สาคร สุขศรีวงศ์. (2550). *การจัดการจากมุมมองนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: จี พี ไชเบอร์พริ้นท์.

รัฐพล ศรีกัตถัญญ. (2551). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) สำนักงานอาคารกลาสเฮ้าส์รัชดาภิเษก*. สารนิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธิดา จิตต์ล้ำเลิศกุล. (2552). *บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงและที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย: กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลา

พิชานพ พันธุ์แพ. (2554). *ผู้นำกับการจัดการการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

พรนภัทร วิระทูล, พัฒน์สิน สำเร็จรัมย์. (2558). *การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา

ไททัศน์ มาลา. (2559). *การคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจ สู่ท้องถิ่น: กรณีศึกษา จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. ทฤษฎีทุนสถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

กระทรวงมหาดไทย. (2563). *ด่วนที่สุด ที่ มท 0211.3/ว 1733 มาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เข้าสู่หมู่บ้าน/ชุมชน*. สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย.

ชัชวาล ผึ้งทอง. (2563). *บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการนำนโยบาย การป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. การค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ปภินวิช ศรีกุล. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ณัฐวรรณ คำแสน. (2563). *ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของประชาชนในเขตอำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี*. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (33-48).
- อวาทิพย์ แว. (2563). *COVID-19 กับการเรียนรู้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ในวันนี้*. วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 (24-107).
- ระนอง เกตุดาว, อัมพร เทียงตรงดี, ภาสินี โทอินทร์. (2563). *การพัฒนารูปแบบ การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี – Udon Model COVID-19*. วารสารวิชาการสาธารณสุข ฉบับที่ 30 ปีที่ 1.